

FIRMA PROJEKTOWO – KOSZTORYSOWA
inż. bud. Marek Węglorz
43-400 CIESZYN, UL. JASTRZĘBIA 33, TEL. 601 98 11 83

SZCZEGÓŁOWE SPECYFIKACJE TECHNICZNE (SST) WYKONANIA I ODBIORU ROBÓT

DZIAŁ CPV – 45000000-7 – Roboty budowlane
KATEGORIA CPV – 45233000-9 – Roboty w zakresie konstruowania, fundamentowania
oraz wykonywania nawierzchni autostrad, dróg

Obiekt: **DROGA PUBLICZNA
ULICA OLSZAKA W CIESZYNIE**

Inwestor: **MIEJSKI ZARZĄD DRÓG
43 – 400 CIESZYN, UL. LIBURNIA 4**

Treść **REMONT NAWIERZCHNI UL. OLSZAKA
W CIESZYNIE**

Grupa – Roboty budowlane w zakresie wznoszenia kompletnych obiektów budowlanych lub ich części oraz roboty w zakresie inżynierii lądowej i wodnej – KOD CPV 45200000-9
Klasa – Roboty budowlane w zakresie budowy rurociągów, linii komunikacyjnych i elektroenergetycznych, autostrad, dróg, lotnisk i kolei; wyrównywanie terenu – KOD CPV 45230000-8
Kategoria – Roboty w zakresie konstruowania, fundamentowania oraz wykonywania nawierzchni autostrad, dróg – KOD CPV 45233000-9
Kategoria – Roboty w zakresie budowy autostrad, dróg – KOD CPV 45233100-0
Kategoria – Roboty drogowe – KOD CPV 45233140-2

AUTOR OPRACOWANIA:

inż. bud. MAREK WĘGLORZ

CIESZYN, dnia: listopad 2014r.

Spis treści:

1. SZCZEGÓLNE SPECYFIKACJE TECHNICZNE (SST):

I.	D 05.03.01A	Nawierzchnia z kostki brukowej granitowej 4/6 kolor szary.....	03-07
II.	D 05.03.01B	Nawierzchnia z kostki brukowej granitowej 4/6 kolor rudy.....	08-12
III.	D 05.03.01C	Nawierzchnia z płyt granitowych, palonych, ciętych 25x40x5 cm.....	13-17
IV.	D 05.03.01D	Oporniki granitowe 12x20x40 cm.....	18-23

I. SZCZEGÓŁOWA SPECYFIKACJA TECHNICZNA WYKONANIA I ODBIORU ROBÓT (SST)

D 05.03.01A Nawierzchnia z kostki brukowej granitowej 4/6 cm kolor szary
KOD CPV 45233220-7 , 45233161-5

1.0 WSTĘP

1.1. Przedmiot SST

Przedmiotem niniejszej szczegółowej specyfikacji technicznej (SST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonaniem nawierzchni chodników , dróg publicznych.

1.2. Zakres stosowania SST

Ogólna specyfikacja techniczna (ST) stanowi obowiązującą podstawę opracowania szczegółowej specyfikacji technicznej (SST) stosowanej jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zleceniu i realizacji robót na drogach, chodnikach, parkingach, placach.

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z wykonaniem nawierzchni chodników, dróg z kostki brukowej granitowej 4/6 cm kolor szary na podsypce cementowo-piaskowej .

Konstrukcję nawierzchni chodników stanowi:

Kostka brukowa granitowa 4/6 cm kolor szary – ułożona z zasypaniem szczelin pomiędzy kostkami grysem kamiennym

Podsypka cementowo-piaskowa 1:4 M20 gr. 5 cm

Podbudowa betonowa gr. 20 cm

Podbudowa zasadnicza z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie gr. 40 cm

1.4. Określenia podstawowe

1.4.1. Betonowa kostka brukowa - kształtka wytwarzana z betonu metodą wibroprasowania. Produkowana jest jako kształtka jednowarstwowa lub w dwóch warstwach połączonych ze sobą trwale w fazie produkcji.

1.4.2. Nawierzchnia twarda ulepszona - nawierzchnia bezpylna i dostatecznie równa, przystosowana do szybkiego ruchu samochodowego.

1.4.3. Nawierzchnia kostkowa - nawierzchnia, której warstwa ścieralna jest wykonana z kostek brukowych.

1.4.4. Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami i z definicjami podanymi w ST „Wymagania ogólne” pkt 1.4.

1.4.5. Granit jest często spotykaną kwaśną skałą magmową, średnio- lub grubokrystaliczna. W skład granitu wchodzi: ortoklaz, plagioklaz, kwarc, muskowit, biotyt i amfibole oraz w niewielkich ilościach również apatyt, cyrkon, monacyt, turmalin, tytanit, rutil, magnetyt, granat i inne. Granit przybiera różne barwy takie jak szara, biało-różowa, zielona, czerwona i inne. Ze względu na bogatą i piękną kolorystykę używany jest w budownictwie jako kamień dekoracyjny.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w ST „Wymagania ogólne” pkt 1.5.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w SST D 00.00.00. Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość wykonywanych robót oraz ich zgodność z SST oraz z poleceniami Inżyniera.

2.0 MATERIAŁY

2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów

Ogólne wymagania dotyczące materiałów podano w ST. Wszystkie materiały wymienione w niniejszym SST powinny spełniać wymagania właściwych norm przedmiotowych a jeżeli nie są normalizowane to winny posiadać aprobatę techniczną IBDiM oraz muszą być zaakceptowane przez Inżyniera.

2.2. Kamienna kostka drogowa

2.2.1. Klasyfikacja.

Kostka granitowa surowo łupana – produkowana w rozmiarach 5, 7, 9, 16 cm (dla kostki 5 cm odchyłki od wymiarów: 1 cm, -1 cm, dla pozostałych +2 cm, -1 cm). Kostka ma kształt sześcianu, lub prostopadłościanu zbudowanego na jednej powierzchni górnej jako podstawie.

Kostka granitowa cięto łupana – produkowana z płyt o określonej grubości – dzięki temu górna powierzchnia jest praktycznie idealnie równa. Boki łupane z tolerancją wymiarów $\pm 1,5$ cm.

Kostka granitowa cięta – wszystkie powierzchnie kostki są cięte, a powierzchnia górna jest dodatkowo promieniowana (antypoślizgowa). Tolerancja wymiarów $\pm 0,5$ cm.

Zastosowane będą następujące kostki granitowe regularne (rzut kostki zbliżony do kwadratu):
- jasnoszara łupana kostka o grubości 4 cm i boku od 4/6 cm
Zasypanie szczelin pomiędzy kostkami należy wykonać z grysu kamiennego.

2.3. Kamienna kostka granitowa - wymagania

2.3.1. Aprobata techniczna

Warunkiem dopuszczenia do stosowania betonowej kostki brukowej w budownictwie drogowym jest posiadanie aprobaty technicznej, wydanej przez uprawnioną jednostkę.

2.3.2. Wygląd zewnętrzny

Struktura wyrobu powinna być zwarta, bez rys, pęknięć, plam i ubytków.

2.3.3. Kształt, wymiary i kolor kostki brukowej

Zgodnie z wytycznymi w dokumentacji projektowej.

Do wykonania okładziny powierzchni poziomej można stosować kostkę kamienną nieregularną spełniającą wymagania normy PN-B-11100 w Kl. I gat I.

Kostka nieregularna powinna mieć kształt zbliżony do prostopadłościanu.

Dopuszcza się uszkodzenie jednego naroża powierzchni górnej kostki o głębokości nie większej niż 0,6 cm. Kostka może mieć uszkodzenia krawędzi powierzchni czołowej o długości nie większej niż pół wymiaru wysokości, natomiast łączna ich długość nie powinna przekraczać wielkości wymiaru wysokości kostki.

Krawędzie co najmniej jednej powierzchni kostki gat. 1 powinny być bez uszkodzeń. Pozostałe krawędzie mogą mieć uszkodzenia długości nie większej niż pół wymiaru wysokości kostki, natomiast ich łączna długość nie powinna przekraczać wymiaru wysokości kostki. Uszkodzenia któregośkolwiek z naroży kostki w gat. 1 i naroży powierzchni górnej kostki w gat. 2,3 są niedopuszczalne. Szerokość lub głębokość uszkodzenia krawędzi lub naroży nie powinna być większa niż 0,6cm.

2.4. Cement

Cement stosowany do podsypki i wypełnienia spoin powinien być cementem portlandzkim klasy 32,5, odpowiadający wymaganiom PN-B-19701 [9].

Transport i przechowywanie cementu powinny być zgodne z BN-88/6731-08 [13].

2.5. Kruszywo

Kruszywo na podsypkę i do wypełniania spoin powinno odpowiadać wymaganiom normy PN-B-06712 [7].

Na podsypkę stosuje się mieszanek kruszywa naturalnego o frakcji od 0 do 8 mm, a do zaprawy cementowo-piaskowej o frakcji od 0 do 4 mm.

Zawartość pyłów w kruszywie na podsypkę cementowo-żwirową i do zaprawy cementowo-piaskowej nie może przekraczać 3%, a na podsypkę żwirową - 8%.

Kruszywo należy przechowywać w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem oraz zmieszaniem z kruszywami innych klas, gatunków, frakcji (grupy frakcji).

Pozostałe wymagania i badania wg PN-B-06712 [7].

2.6. Woda

Woda stosowana do podsypki i zaprawy cementowo-piaskowej, powinna odpowiadać wymaganiom PN-B-32250 [10].

Powinna to być woda „odmiany 1”.

Badania wody należy wykonywać:

- w przypadku nowego źródła poboru wody,
- w przypadku podejrzeń dotyczących zmiany parametrów wody, np. zmętnienia, zapachu, barwy.

3.0 SPRZĘT

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w OST „Wymagania ogólne” pkt 3.

3.2. Sprzęt do wykonania chodnika, parkingu, drogi z kostki kamiennej

Małe powierzchnie chodnika, parkingu, drogi z kostki brukowej wykonuje się ręcznie.

Jeśli powierzchnie są duże, a kostki brukowe mają jednolity kształt i kolor, można stosować mechaniczne urządzenia układające. Urządzenie składa się z wózka i chwytaka sterowanego hydraulicznie, służącego do przenoszenia z palety warstwy kostek na miejsce ich ułożenia.

Do zagęszczenia nawierzchni stosuje się wibratory płytowe z osłoną z tworzywa sztucznego.

4.0 TRANSPORT

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w ST. Do transportu używać sprzętu zaakceptowanego przez Inżyniera. Kostki granitowe można przewozić samochodami na paletach.

4.2. Transport materiałów

4.2.1. Transport kostek kamiennych

Kostki kamienne przewozi się dowolnymi środkami transportowymi.

Kostkę regularną i rzędową należy układać na podłodze obok siebie tak, aby wypełniła całą powierzchnię środka transportowego. Na tak ułożonej warstwie należy bezpośrednio układać następne warstwy.

Kostkę nieregularną przewozi się luźno usypaną. Ładowanie ręczne kostek regularnych i rzędowych powinno być wykonywane bez rzucania. Przy użyciu przenośników taśmowych, kostki regularne i rzędowe powinny być podawane i odbierane ręcznie.

Kostkę regularną i rzędową należy ustawiać w stosy. Kostkę nieregularną można składować w pryzmach.

Wysokość stosu lub pryzm nie powinna przekraczać 1 m.

4.2.2. Transport kruszywa

Kruszywo można przewozić dowolnymi środkami transportowymi w warunkach zabezpieczających je przed rozsypywaniem i zanieczyszczeniem.

5.0 WYKONANIE ROBÓT

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w ST.

5.1. Wykonanie robót

5.1.1. Przygotowanie podłoża

Przed wykonaniem nawierzchni należy wytyczyć kształtu projektowanej powierzchni oraz usunąć warstwy wierzchniej i wykonać korytowanie na głębokość zgodnie z dokumentacją projektową (w zależności od poziomu wód gruntowych, rodzaju gruntu oraz przewidywanych obciążeń). Dno wykopu należy oczyścić ze zbędnych kamieni, korzeni itp., następnie wytyczyć spadek (2-5%) i ubić. Opcjonalnie na ubity grunt można nałożyć warstwę odsączającą pomocniczą z piasku o frakcji do 5 mm.

5.1.2. Wykonanie podbudowy

Podbudowa jest warstwą najbardziej istotną bowiem odpowiada za przeniesienie obciążeń z warstwy wierzchniej. Jako podbudowę stosuje się tłuczeń, kliniec, mieszankę granitową, grubość tej warstwy również zależy od rodzaju gruntu oraz przewidywanych obciążeń. Jeśli alejka ma być wyłącznie dla ruchu pieszego a grunt rodzimy jest stabilny nie ma konieczności wykonywania podbudowy. Jeśli natomiast nawierzchnia ma służyć na podjazd do garażu zaleca się podbudowę np. z tłuczni. Jako materiał można zastosować również tłuczeń betonowy, który jest zdecydowanie najtańszym materiałem. Należy pamiętać jednak, iż grubość warstwy podbudowy musi bezwzględnie być równa w każdym miejscu wykopu. Po ułożeniu podbudowy należy ją zagęścić mechanicznie przy użyciu zagęszczarki.

Grubość i warstwy podbudowy dokładnie została określona w dokumentacji projektowej.

5.1.3. Warstwa podsypki

Podsypka piaskowo-cementowa jest warstwą, na której bezpośrednio układa się kostkę granitową.

Materiałem na tą warstwę jest piasek o uziarnieniu do 2 mm, żwirek lub tzw. miał granitowy (mieszanka) o frakcji do 5 mm. Grubość tej warstwy dla regularnej wymiarowej kostki to od 3-5 cm, natomiast dla nieregularnej kostki wynosi od 5-8 cm..

Gdy po układanych nawierzchniach będą poruszały się pojazdy mechaniczne lepszym sposobem na mocniejsze osadzenie kamienia daje mieszanka piasku i cementu w stosunku 1:10, tyczy się to w szczególności nieregularnej kostki granitowej. Najlepszy sposób na równe rozproszczenie podsypki to użycie równej deski z wycięciami po bokach jako łąty, którą przesuwamy po wykonanych wcześniej obrzeżach lub po rurkach zatopionych w podsypce zgarniając nadmiar. Podsypki nigdy nie zagęszczamy, musi być ona luźna, aby zniwelować ewentualne różnice w wymiarach poszczególnych kostek czy też kawałków.

5.1.4. Układanie nawierzchni

Układanie zawsze zaczyna się od obrzeży, które osadza się tuż po wykorytowaniu i wytyczeniu spadków. Należy je osadzać na podsypce piaskowo-cementowej w stosunku 4:1 lub chudym betonem, pamiętając, aby obrzeże zawsze było o kilka mm niżej niż nawierzchnia z kostki. Unikniemy w ten sposób blokowania spływu wody. Kostkę granitową regularną układamy w łuki (dzwony) lub też równolegle, posuwając się dalej po ułożonych już fragmentach tak, aby nie niszczyć przygotowanej wcześniej warstwy podsypki. Nieregularną kostkę granitową układamy na nieco grubszej podsypce piaskowo-cementowej (jak zalecamy) lub też chudym betonem i dobijamy młotkiem brukarskim. Należy pilnować spadków powierzchni oraz również przy pomocy równej deski kontrolować czy poszczególne kostki lub kawałki nie wystają za bardzo, w przypadku stwierdzenia tego faktu należy dobić przy pomocy młotka. Po zakończeniu układania szczeliny (fugi) wypełniamy drobnym piaskiem, żwirkiem granitowym uzyskując warstwę przepuszczalną lub mieszaniną piaskowo-cementową w stosunku 3:1 (warstwa nieprzepuszczalna, ale jedną z zalet jest możliwość mycia np. karcherem) i ubijamy zagęszczarką, raz po raz zamiatając. Na koniec nawierzchnię zraszamy wodą.

5.1.5. Praktyczne porady:

- Nawierzchnię układamy na kilkanaście lat, nie należy oszczędzać tam gdzie to konieczne np. na podbudowie
- Jeśli grunt jest niestabilny lub nieprzepuszczalny (gliny, iły itd.) podbudowa, nawet z tłuczni betonowego jest konieczna
- Przy układaniu kostki na podsypce piaskowo-cementowej pamiętać o spadkach (3-5%) jest konieczne (woda nie spłynie poprzez fugi)
- Nieregularna kostka granitowa wg wielu opinii po ułożeniu jest ładniejsza, tańsza przy tych samych walorach praktycznych co wymiarowa kostka granitowa

6.0 KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne wymagania dotyczące kontroli jakości robót podano w ST.

6.2. Badanie przed przystąpieniem do robót

Przed przystąpieniem **do robót** Wykonawca powinien **sprawdzić materiały wg wymagań podanych w punkcie 2 niniejszego ST.**

6.3. Badanie w czasie robót

6.3.1. Sprawdzenie podłoża i podbudowy

Sprawdzenie przygotowanego podłoża polega na stwierdzeniu ich zgodności z SST.

6.3.2. Sprawdzenie podsypki

Sprawdzenie podsypki w zakresie grubości i wymaganych spadków poprzecznych i podłużnych polega na stwierdzeniu zgodności z zaleceniami Inżyniera. Dopuszczalne odchylenia w grubości podsypki nie mogą przekraczać ± 1 cm.

6.3.3. Sprawdzenie wykonania chodnika, parkingu, drogi

Sprawdzenie prawidłowości wykonania nawierzchni z betonowych kostek brukowych polega na stwierdzeniu zgodności wykonania z wymaganiami niniejszego SST:

- pomiarzenie szerokości spoin
- sprawdzenie prawidłowości ubijania (wibrowania)
- sprawdzenie prawidłowości wypełnienia spoin
- sprawdzenie, czy przyjęty deseń (wzór) i kolor **nawierzchni jest zachowany**

6.4. Sprawdzenie cech geometrycznych

Równość podłużna należy mierzyć łątą zgodnie z normą BN-68/8931-04. Nierówności nie powinny przekraczać 0,8 cm

Spadki poprzeczne muszą być zgodne z dokumentacją projektową z tolerancją $\pm 0,5\%$

Różnice pomiędzy rzędnymi wykonanej nawierzchni i rzędnymi projektowanymi nie powinny przekraczać ± 1 cm .

Szerokość nawierzchni nie może różnić się od projektowanej + 5 cm

Dopuszczalne odchyłki od projektowanej grubości podsypki nie powinny przekraczać ± 1 cm

6.5. Częstotliwość pomiarów

Sprawdzenie prawidłowości wykonania chodnika, parkingu, drogi polega na stwierdzeniu zgodności wykonania z przedmiarem robót oraz z punktem 6 niniejszego SST. Sprawdzenie konstrukcji chodnika, parkingu, drogi przeprowadzać należy w następujący sposób: na każde 200 m² chodnika, parkingu, drogi i w punktach charakterystycznych oraz wszędzie tam gdzie poleci Inżynier.

7.0 OBMIAR ROBÓT

Ogólne wymagania obmiaru robót podano w ST. Jednostką obmiarową jest [m²] wykonanego chodnika. Ilość wg przedmiaru robót.

8.0 ODBIÓR ROBÓT

8.1. Ogólne zasady odbioru

Ogólne zasady odbioru robót podano w SST. Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z przedmiarem robót, SST i wymaganiami Inżyniera, jeżeli wszystkie pomiary i badania zachowaniem tolerancji wg pkt 6 dały pozytywne wyniki.

8.2. Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu

Odbiorowi robót zanikających i ulegających zakryciu podlegają:

- przygotowanie podłoża
- wykonanie podbudowy
- wykonanie podsypki

9.0 PODSTAWA PŁATNOŚCI

Ogólne zasady płatności podano w SST. Cena jednostkowa 1m² nawierzchni z kostki brukowej obejmuje:

- prace pomiarowe
- oznakowanie robót
- wykonanie koryta
- profilowanie i zagęszczanie dna koryta
- wykonanie podbudowy
- dowieszenie kostki brukowej około 10% (pozostały materiał z odzysku)
- układanie kostki na podsypce piaskowej z odzysku i dowieszonej
- docięcie kostki wypełnienie spoin piaskiem
- wypełnienie spoin zaprawą cementowo-piaskową przy urządzeniach naziemnych uzbrojenia podziemnego
- niezbędne badania i pomiary
- uporządkowanie terenu robót

10.0 PRZEPISY ZWIĄZANE

PN-B-04111	Materiały kamienne. Oznaczenie ścieralności na tarczy Boehmego
BN-B-06250	Beton zwykły
BN-B-06712	Kruszywo mineralne do betonu zwykłego
BN-B-19701	Cement
PN-B-32250	Woda do betonów i zapraw
PN-B-11111	Kruszywo mineralne. Kruszywo naturalne do nawierzchni drogowych. Żwir i mieszanka.
PN-B-11113	Kruszywo mineralne. Kruszywo naturalne do nawierzchni drogowych. Piasek.
BN-80/6775-03/01	Prefabrykaty budowlane z betonu elementy nawierzchni dróg, ulic, parkingów i torowisk tramwajowych. Wspólne wymagania i badania.
BN-80/6775-03/03	J.w. Kostki chodnikowe
BN-68/8931-04	Drogi samochodowe, pomiar równości nawierzchni planografem i łat

II.

SZCZEGÓŁOWA SPECYFIKACJA TECHNICZNA WYKONANIA I ODBIORU ROBÓT (SST)

D 05.03.01B Nawierzchnia z kostki brukowej granitowej 4/6 cm kolor rudy
KOD CPV 45233220-7 , 45233161-5

1.0 WSTĘP

1.1. Przedmiot SST

Przedmiotem niniejszej szczegółowej specyfikacji technicznej (SST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonaniem nawierzchni chodników , dróg publicznych.

1.2. Zakres stosowania SST

Ogólna specyfikacja techniczna (ST) stanowi obowiązującą podstawę opracowania szczegółowej specyfikacji technicznej (SST) stosowanej jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zleceniu i realizacji robót na drogach, chodnikach, parkingach, placach.

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z wykonaniem nawierzchni chodników, dróg z kostki brukowej granitowej 4/6 cm kolor rudy na podsypce cementowo-piaskowej.

Konstrukcję nawierzchni chodników stanowi:

Kostka brukowa granitowa 4/6 cm kolor rudy – ułożona z zasypaniem szczelin pomiędzy kostkami grysem kamiennym

Podsypka cementowo-piaskowa 1:4 M20

gr. 5 cm

Podbudowa betonowa

gr. 20 cm

Podbudowa zasadnicza z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie

gr. 40 cm

1.4. Określenia podstawowe

1.4.1. Betonowa kostka brukowa - kształtka wytwarzana z betonu metodą wibroprasowania. Produkowana jest jako kształtka jednowarstwowa lub w dwóch warstwach połączonych ze sobą trwale w fazie produkcji.

1.4.2. Nawierzchnia twarda ulepszona - nawierzchnia bezpylna i dostatecznie równa, przystosowana do szybkiego ruchu samochodowego.

1.4.3. Nawierzchnia kostkowa - nawierzchnia, której warstwa ścierna jest wykonana z kostek brukowych.

1.4.4. Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami i z definicjami podanymi w ST „Wymagania ogólne” pkt 1.4.

1.4.5. Granit jest często spotykaną kwaśną skałą magmową, średnio- lub grubokrystaliczna. W skład granitu wchodzi: ortoklaz, plagioklaz, kwarc, muskowitz, biotyt i amfibole oraz w niewielkich ilościach również apatyt, cyrkon, monacyt, turmalin, tytanit, rutil, magnetyt, granat i inne. Granit przybiera różne barwy takie jak szara, białoróżowa, zielona, czerwona i inne. Ze względu na bogatą i piękną kolorystykę używany jest w budownictwie jako kamień dekoracyjny.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w ST „Wymagania ogólne” pkt 1.5.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w SST D 00.00.00. Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość wykonywanych robót oraz ich zgodność z SST oraz z poleceniami Inżyniera.

2.0 MATERIAŁY

2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów

Ogólne wymagania dotyczące materiałów podano w ST. Wszystkie materiały wymienione w niniejszym SST powinny spełniać wymagania właściwych norm przedmiotowych a jeżeli nie są normalizowane to winny posiadać aprobatę techniczną IBDiM oraz muszą być zaakceptowane przez Inżyniera.

2.2. Kamienna kostka drogowa

2.2.1. Klasyfikacja.

Kostka granitowa surowo łupana – produkowana w rozmiarach 5, 7, 9, 16 cm (dla kostki 5 cm odchyłki od wymiarów: 1 cm, -1 cm, dla pozostałych +2 cm, -1 cm). Kostka ma kształt sześciianu, lub prostopadłościanu zbudowanego na jednej powierzchni górnej jako podstawie.

Kostka granitowa cięto łupana – produkowana z płyt o określonej grubości – dzięki temu górna powierzchnia jest praktycznie idealnie równa. Boki łupane z tolerancją wymiarów $\pm 1,5$ cm.

Kostka granitowa cięta – wszystkie powierzchnie kostki są cięte, a powierzchnia górna jest dodatkowo promieniowana (antypoślizgowa). Tolerancja wymiarów $\pm 0,5$ cm.

Zastosowane będą następujące kostki granitowe regularne (rzut kostki zbliżony do kwadratu):
- jasnoszara łupana kostka o grubości 4 cm i boku od 4/6 cm
Zasypanie szczelin pomiędzy kostkami należy wykonać z grysu kamiennego.

2.3. Kamienna kostka granitowa - wymagania

2.3.1. Aprobata techniczna

Warunkiem dopuszczenia do stosowania betonowej kostki brukowej w budownictwie drogowym jest posiadanie aprobaty technicznej, wydanej przez uprawnioną jednostkę.

2.3.2. Wygląd zewnętrzny

Struktura wyrobu powinna być zwarta, bez rys, pęknięć, plam i ubytków.

2.3.3. Kształt, wymiary i kolor kostki brukowej

Zgodnie z wytycznymi w dokumentacji projektowej.

Do wykonania okładziny powierzchni poziomej można stosować kostkę kamienną nieregularną spełniającą wymagania normy PN-B-11100 w Kl. I gat I.

Kostka nieregularna powinna mieć kształt zbliżony do prostopadłościanu.

Dopuszcza się uszkodzenie jednego naroża powierzchni górnej kostki o głębokości nie większej niż 0,6 cm. Kostka może mieć uszkodzenia krawędzi powierzchni czołowej o długości nie większej niż pół wymiaru wysokości, natomiast łączna ich długość nie powinna przekraczać wielkości wymiaru wysokości kostki.

Krawędzie co najmniej jednej powierzchni kostki gat. 1 powinny być bez uszkodzeń. Pozostałe krawędzie mogą mieć uszkodzenia długości nie większej niż pół wymiaru wysokości kostki, natomiast ich łączna długość nie powinna przekraczać wymiaru wysokości kostki. Uszkodzenia któregośkolwiek z naroży kostki w gat. 1 i naroży powierzchni górnej kostki w gat. 2,3 są niedopuszczalne. Szerokość lub głębokość uszkodzenia krawędzi lub naroży nie powinna być większa niż 0,6cm.

2.4. Cement

Cement stosowany do podsypki i wypełnienia spoin powinien być cementem portlandzkim klasy 32,5, odpowiadający wymaganiom PN-B-19701 [9].

Transport i przechowywanie cementu powinny być zgodne z BN-88/6731-08 [13].

2.5. Kruszywo

Kruszywo na podsypkę i do wypełniania spoin powinno odpowiadać wymaganiom normy PN-B-06712 [7].

Na podsypkę stosuje się mieszanek kruszywa naturalnego o frakcji od 0 do 8 mm, a do zaprawy cementowo-piaskowej o frakcji od 0 do 4 mm.

Zawartość pyłów w kruszywie na podsypkę cementowo-żwirową i do zaprawy cementowo-piaskowej nie może przekraczać 3%, a na podsypkę żwirową - 8%.

Kruszywo należy przechowywać w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem oraz zmieszaniem z kruszywami innych klas, gatunków, frakcji (grupy frakcji).

Pozostałe wymagania i badania wg PN-B-06712 [7].

2.6. Woda

Woda stosowana do podsypki i zaprawy cementowo-piaskowej, powinna odpowiadać wymaganiom PN-B-32250 [10].

Powinna to być woda „odmiany 1”.

Badania wody należy wykonywać:

- w przypadku nowego źródła poboru wody,
- w przypadku podejrzeń dotyczących zmiany parametrów wody, np. zmętnienia, zapachu, barwy.

3.0 SPRZĘT

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w OST „Wymagania ogólne” pkt 3.

3.2. Sprzęt do wykonania chodnika, parkingu, drogi z kostki kamiennej

Małe powierzchnie chodnika, parkingu, drogi z kostki brukowej wykonuje się ręcznie.

Jeśli powierzchnie są duże, a kostki brukowe mają jednolity kształt i kolor, można stosować mechaniczne urządzenia układające. Urządzenie składa się z wózka i chwytaka sterowanego hydraulicznie, służącego do przenoszenia z palety warstwy kostek na miejsce ich ułożenia.

Do zagęszczenia nawierzchni stosuje się wibratory płytowe z osłoną z tworzywa sztucznego.

4.0 TRANSPORT

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w ST. Do transportu używać sprzętu zaakceptowanego przez Inżyniera. Kostki granitowe można przewozić samochodami na paletach.

4.2. Transport materiałów

4.2.1. Transport kostek kamiennych

Kostki kamienne przewozi się dowolnymi środkami transportowymi.

Kostkę regularną i rzędową należy układać na podłodze obok siebie tak, aby wypełniła całą powierzchnię środka transportowego. Na tak ułożonej warstwie należy bezpośrednio układać następne warstwy.

Kostkę nieregularną przewozi się luźno usypaną. Ładowanie ręczne kostek regularnych i rzędowych powinno być wykonywane bez rzucania. Przy użyciu przenośników taśmowych, kostki regularne i rzędowe powinny być podawane i odbierane ręcznie.

Kostkę regularną i rzędową należy ustawiać w stosy. Kostkę nieregularną można składować w pryzmach.

Wysokość stosu lub pryzm nie powinna przekraczać 1 m.

4.2.2. Transport kruszywa

Kruszywo można przewozić dowolnymi środkami transportowymi w warunkach zabezpieczających je przed rozsypywaniem i zanieczyszczeniem.

5.0 WYKONANIE ROBÓT

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w ST.

5.1. Wykonanie robót

5.1.1. Przygotowanie podłoża

Przed wykonaniem nawierzchni należy wytyczyć kształtu projektowanej powierzchni oraz usunąć warstwy wierzchniej i wykonać korytowanie na głębokość zgodnie z dokumentacją projektową (w zależności od poziomu wód gruntowych, rodzaju gruntu oraz przewidywanych obciążeń). Dno wykopu należy oczyścić ze zbędnych kamieni, korzeni itp., następnie wytyczyć spadek (2-5%) i ubić. Opcjonalnie na ubity grunt można nałożyć warstwę odsączającą pomocniczą z piasku o frakcji do 5 mm.

5.1.2. Wykonanie podbudowy

Podbudowa jest warstwą najbardziej istotną bowiem odpowiada za przeniesienie obciążeń z warstwy wierzchniej. Jako podbudowę stosuje się tłuczeń, kliniec, mieszankę granitową, grubość tej warstwy również zależy od rodzaju gruntu oraz przewidywanych obciążeń. Jeśli alejka ma być wyłącznie dla ruchu pieszego a grunt rodzimy jest stabilny nie ma konieczności wykonywania podbudowy. Jeśli natomiast nawierzchnia ma służyć na podjazd do garażu zaleca się podbudowę np. z tłuczni. Jako materiał można zastosować również tłuczeń betonowy, który jest zdecydowanie najtańszym materiałem. Należy pamiętać jednak, iż grubość warstwy podbudowy musi bezwzględnie być równa w każdym miejscu wykopu. Po ułożeniu podbudowy należy ją zagęścić mechanicznie przy użyciu zagęszczarki.

Grubość i warstwy podbudowy dokładnie została określona w dokumentacji projektowej.

5.1.3. Warstwa podsypki

Podsypka piaskowo-cementowa jest warstwą, na której bezpośrednio układa się kostkę granitową.

Materiałem na tą warstwę jest piasek o uziarnieniu do 2 mm, żwirek lub tzw. miał granitowy (mieszanka) o frakcji do 5 mm. Grubość tej warstwy dla regularnej wymiarowej kostki to od 3-5 cm, natomiast dla nieregularnej kostki wynosi od 5-8 cm..

Gdy po układanych nawierzchniach będą poruszały się pojazdy mechaniczne lepszym sposobem na mocniejsze osadzenie kamienia daje mieszanka piasku i cementu w stosunku 1:10, tyczy się to w szczególności nieregularnej kostki granitowej. Najlepszy sposób na równe rozproszczenie podsypki to użycie równej deski z wycięciami po bokach jako łąty, którą przesuwamy po wykonanych wcześniej obrzeżach lub po rurkach zatopionych w podsypce zgarniając nadmiar. Podsypki nigdy nie zagęszczamy, musi być ona luźna, aby zniwelować ewentualne różnice w wymiarach poszczególnych kostek czy też kawałków.

5.1.4. Układanie nawierzchni

Układanie zawsze zaczyna się od obrzeży, które osadza się tuż po wykorytowaniu i wytyczeniu spadków. Należy je osadzać na podsypce piaskowo-cementowej w stosunku 4:1 lub chudym betonem, pamiętając, aby obrzeże zawsze było o kilka mm niżej niż nawierzchnia z kostki. Unikniemy w ten sposób blokowania spływu wody. Kostkę granitową regularną układamy w łuki (dzwony) lub też równolegle, posuwając się dalej po ułożonych już fragmentach tak, aby nie niszczyć przygotowanej wcześniej warstwy podsypki. Nieregularną kostkę granitową układamy na nieco grubszej podsypce piaskowo-cementowej (jak zalecamy) lub też chudym betonem i dobijamy młotkiem brukarskim. Należy pilnować spadków powierzchni oraz również przy pomocy równej deski kontrolować czy poszczególne kostki lub kawałki nie wystają za bardzo, w przypadku stwierdzenia tego faktu należy dobić przy pomocy młotka. Po zakończeniu układania szczeliny (fugi) wypełniamy drobnym piaskiem, żwirkiem granitowym uzyskując warstwę przepuszczalną lub mieszaniną piaskowo-cementową w stosunku 3:1 (warstwa nieprzepuszczalna, ale jedną z zalet jest możliwość mycia np. karcherem) i ubijamy zagęszczarką, raz po raz zamiatając. Na koniec nawierzchnię zraszamy wodą.

5.1.5. Praktyczne porady:

- Nawierzchnię układamy na kilkanaście lat, nie należy oszczędzać tam gdzie to konieczne np. na podbudowie
- Jeśli grunt jest niestabilny lub nieprzepuszczalny (gliny, iły itd.) podbudowa, nawet z tłuczni betonowego jest konieczna
- Przy układaniu kostki na podsypce piaskowo-cementowej pamiętać o spadkach (3-5%) jest konieczne (woda nie spłynie poprzez fugi)
- Nieregularna kostka granitowa wg wielu opinii po ułożeniu jest ładniejsza, tańsza przy tych samych walorach praktycznych co wymiarowa kostka granitowa

6.0 KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne wymagania dotyczące kontroli jakości robót podano w ST.

6.2. Badanie przed przystąpieniem do robót

Przed przystąpieniem **do robót** Wykonawca powinien **sprawdzić materiały wg wymagań podanych w punkcie 2 niniejszego ST.**

6.3. Badanie w czasie robót

6.3.1. Sprawdzenie podłoża i podbudowy

Sprawdzenie przygotowanego podłoża polega na stwierdzeniu ich zgodności z SST.

6.3.2. Sprawdzenie podsypki

Sprawdzenie podsypki w zakresie grubości i wymaganych spadków poprzecznych i podłużnych polega na stwierdzeniu zgodności z zaleceniami Inżyniera. Dopuszczalne odchylenia w grubości podsypki nie mogą przekraczać ± 1 cm.

6.3.3. Sprawdzenie wykonania chodnika, parkingu, drogi

Sprawdzenie prawidłowości wykonania nawierzchni z betonowych kostek brukowych polega na stwierdzeniu zgodności wykonania z wymaganiami niniejszego SST:

- pomiarzenie szerokości spoin
- sprawdzenie prawidłowości ubijania (wibrowania)
- sprawdzenie prawidłowości wypełnienia spoin
- sprawdzenie, czy przyjęty deseń (wzór) i kolor **nawierzchni jest zachowany**

6.4. Sprawdzenie cech geometrycznych

Równość podłużna należy mierzyć łątą zgodnie z normą BN-68/8931-04. Nierówności nie powinny przekraczać 0,8 cm

Spadki poprzeczne muszą być zgodne z dokumentacją projektową z tolerancją $\pm 0,5\%$

Różnice pomiędzy rzędnymi wykonanej nawierzchni i rzędnymi projektowanymi nie powinny przekraczać ± 1 cm .

Szerokość nawierzchni nie może różnić się od projektowanej + 5 cm

Dopuszczalne odchyłki od projektowanej grubości podsypki nie powinny przekraczać ± 1 cm

6.5. Częstotliwość pomiarów

Sprawdzenie prawidłowości wykonania chodnika, parkingu, drogi polega na stwierdzeniu zgodności wykonania z przedmiarem robót oraz z punktem 6 niniejszego SST. Sprawdzenie konstrukcji chodnika, parkingu, drogi przeprowadzać należy w następujący sposób: na każde 200 m² chodnika, parkingu, drogi i w punktach charakterystycznych oraz wszędzie tam gdzie poleci Inżynier.

7.0 OBMIAR ROBÓT

Ogólne wymagania obmiaru robót podano w ST. Jednostką obmiarową jest [m²] wykonanego chodnika. Ilość wg przedmiaru robót.

8.0 ODBIÓR ROBÓT

8.1. Ogólne zasady odbioru

Ogólne zasady odbioru robót podano w SST. Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z przedmiarem robót, SST i wymaganiami Inżyniera, jeżeli wszystkie pomiary i badania zachowaniem tolerancji wg pkt 6 dały pozytywne wyniki.

8.2. Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu

Odbiorowi robót zanikających i ulegających zakryciu podlegają:

- przygotowanie podłoża
- wykonanie podbudowy
- wykonanie podsypki

9.0 PODSTAWA PŁATNOŚCI

Ogólne zasady płatności podano w SST. Cena jednostkowa 1m² nawierzchni z kostki brukowej obejmuje:

- prace pomiarowe
- oznakowanie robót
- wykonanie koryta
- profilowanie i zagęszczanie dna koryta
- wykonanie podbudowy
- dowieszenie kostki brukowej około 10% (pozostały materiał z odzysku)
- układanie kostki na podsypce piaskowej z odzysku i dowieszonej
- docięcie kostki wypełnienie spoin piaskiem
- wypełnienie spoin zaprawą cementowo-piaskową przy urządzeniach naziemnych uzbrojenia podziemnego
- niezbędne badania i pomiary
- uporządkowanie terenu robót

10.0 PRZEPISY ZWIĄZANE

PN-B-04111	Materiały kamienne. Oznaczenie ścieralności na tarczy Boehmego
BN-B-06250	Beton zwykły
BN-B-06712	Kruszywo mineralne do betonu zwykłego
BN-B-19701	Cement
PN-B-32250	Woda do betonów i zapraw
PN-B-11111	Kruszywo mineralne. Kruszywo naturalne do nawierzchni drogowych. Żwir i mieszanka.
PN-B-11113	Kruszywo mineralne. Kruszywo naturalne do nawierzchni drogowych. Piasek.
BN-80/6775-03/01	Prefabrykaty budowlane z betonu elementy nawierzchni dróg, ulic, parkingów i torowisk tramwajowych. Wspólne wymagania i badania.
BN-80/6775-03/03	J.w. Kostki chodnikowe
BN-68/8931-04	Drogi samochodowe, pomiar równości nawierzchni planografem i łat

III.

SZCZEGÓŁOWA SPECYFIKACJA TECHNICZNA WYKONANIA I ODBIORU ROBÓT (SST)

D 05.03.01C Nawierzchnia z płyt granitowych palonych ciętych o wym. 25x40x5 cm
KOD CPV 45233220-7 , 45233161-5

1.0 WSTĘP

1.1. Przedmiot SST

Przedmiotem niniejszej szczegółowej specyfikacji technicznej (SST) są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z wykonaniem nawierzchni chodników , dróg publicznych.

1.2. Zakres stosowania SST

Ogólna specyfikacja techniczna (ST) stanowi obowiązującą podstawę opracowania szczegółowej specyfikacji technicznej (SST) stosowanej jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zleceniu i realizacji robót na drogach, chodnikach, parkingach, placach.

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z wykonaniem nawierzchni chodników, dróg z płyt granitowych palonych ciętych o wym. 25x40x5 cm ułożonych na podsypce cementowo-piaskowej gr. 5 cm.

Konstrukcję nawierzchni chodników stanowi:

Płyta granitowa palona cięta gr. 5 cm o wymiarach 25/40 cm	
Podsypka cementowo-piaskowa 1:4 M20	gr. 5 cm
Podbudowa betonowa	gr. 20 cm
Podbudowa zasadnicza z kruszywa łamanego stabilizowanego mechanicznie	gr. 40 cm

1.4. Określenia podstawowe

1.4.1. Betonowa kostka brukowa - kształtka wytwarzana z betonu metodą wibroprasowania. Produkowana jest jako kształtka jednowarstwowa lub w dwóch warstwach połączonych ze sobą trwale w fazie produkcji.

1.4.2. Nawierzchnia twarda ulepszona - nawierzchnia bezpylna i dostatecznie równa, przystosowana do szybkiego ruchu samochodowego.

1.4.3. Nawierzchnia kostkowa - nawierzchnia, której warstwa ścierna jest wykonana z kostek brukowych.

1.4.4. Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami i z definicjami podanymi w ST „Wymagania ogólne” pkt 1.4.

1.4.5. Granit jest często spotykaną kwaśną skałą magmową, średnio- lub grubokrystaliczna. W skład granitu wchodzi: ortoklaz, plagioklaz, kwarc, muskowit, biotyt i amfibole oraz w niewielkich ilościach również apatyt, cyrkon, monacyt, turmalin, tytanit, rutil, magnetyt, granat i inne. Granit przybiera różne barwy takie jak szara, biało-różowa, zielona, czerwona i inne. Ze względu na bogatą i piękną kolorystykę używany jest w budownictwie jako kamień dekoracyjny.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w ST „Wymagania ogólne” pkt 1.5.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w SST D 00.00.00. Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość wykonywanych robót oraz ich zgodność z SST oraz z poleceniami Inżyniera.

2.0 MATERIAŁY

2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów

Ogólne wymagania dotyczące materiałów podano w ST. Wszystkie materiały wymienione w niniejszym SST powinny spełniać wymagania właściwych norm przedmiotowych a jeżeli nie są normalizowane to winny posiadać aprobatę techniczną IBDiM oraz muszą być zaakceptowane przez Inżyniera.

2.2. Kamienna kostka drogowa

2.2.1. Klasyfikacja.

Kostka granitowa cięta – wszystkie powierzchnie kostki są cięte, a powierzchnia górna jest dodatkowo promieniowana (antypoślizgowa). Tolerancja wymiarów $\pm 0,5$ cm.

Kostka granitowa surowo łupana – produkowana w rozmiarach 5, 7, 9, 16 cm (dla kostki 5 cm odchyłki od wymiarów: 1 cm, -1 cm, dla pozostałych +2 cm, -1 cm). Kostka ma kształt sześcianu, lub prostopadłościanu zbudowanego na jednej powierzchni górnej jako podstawie.

Kostka granitowa cięto łupana – produkowana z płyt o określonej grubości – dzięki temu górna powierzchnia jest praktycznie idealnie równa. Boki łupane z tolerancją wymiarów $\pm 1,5$ cm.

Zastosowane będą następujące płyty granitowe palone cięte (rzut prostokątny):

- płyty o grubości 5 cm i bokach 25 i 40 cm

Zasypanie szczelin pomiędzy kostkami należy wykonać z gysu kamiennego.

2.3. Kamienna kostka granitowa - wymagania

2.3.1. Aprobata techniczna

Warunkiem dopuszczenia do stosowania betonowej kostki brukowej w budownictwie drogowym jest posiadanie aprobaty technicznej, wydanej przez uprawnioną jednostkę.

2.3.2. Wygląd zewnętrzny

Struktura wyrobu powinna być zwarta, bez rys, pęknięć, plam i ubytków.

2.3.3. Kształt, wymiary i kolor kostki brukowej

Zgodnie z wytycznymi w dokumentacji projektowej.

Do wykonania okładziny powierzchni poziomej można stosować kostkę kamienną nieregularną spełniającą wymagania normy PN-B-11100 w Kl. I gat I.

Kostka nieregularna powinna mieć kształt zbliżony do prostopadłościanu.

Dopuszcza się uszkodzenie jednego naroża powierzchni górnej kostki o głębokości nie większej niż 0,6 cm. Kostka może mieć uszkodzenia krawędzi powierzchni czołowej o długości nie większej niż pół wymiaru wysokości, natomiast łączna ich długość nie powinna przekraczać wielkości wymiaru wysokości kostki.

Krawędzie co najmniej jednej powierzchni kostki gat. 1 powinny być bez uszkodzeń. Pozostałe krawędzie mogą mieć uszkodzenia długości nie większej niż pół wymiaru wysokości kostki, natomiast ich łączna długość nie powinna przekraczać wymiaru wysokości kostki. Uszkodzenia któregośkolwiek z naroży kostki w gat. 1 i naroży powierzchni górnej kostki w gat. 2,3 są niedopuszczalne. Szerokość lub głębokość uszkodzenia krawędzi lub naroży nie powinna być większa niż 0,6cm.

2.4. Cement

Cement stosowany do podsypki i wypełnienia spoin powinien być cementem portlandzkim klasy 32,5, odpowiadający wymaganiom PN-B-19701 [9].

Transport i przechowywanie cementu powinny być zgodne z BN-88/6731-08 [13].

2.5. Kruszywo

Kruszywo na podsypkę i do wypełniania spoin powinno odpowiadać wymaganiom normy PN-B-06712 [7].

Na podsypkę stosuje się mieszanek kruszywa naturalnego o frakcji od 0 do 8 mm, a do zaprawy cementowo-piaskowej o frakcji od 0 do 4 mm.

Zawartość pyłów w kruszywie na podsypkę cementowo-żwirową i do zaprawy cementowo-piaskowej nie może przekraczać 3%, a na podsypkę żwirową - 8%.

Kruszywo należy przechowywać w warunkach zabezpieczających je przed zanieczyszczeniem oraz zmieszaniem z kruszywami innych klas, gatunków, frakcji (grupy frakcji).

Pozostałe wymagania i badania wg PN-B-06712 [7].

2.6. Woda

Woda stosowana do podsypki i zaprawy cementowo-piaskowej, powinna odpowiadać wymaganiom PN-B-32250 [10].

Powinna to być woda „odmiany 1”.

Badania wody należy wykonywać:

- w przypadku nowego źródła poboru wody,

- w przypadku podejrzeń dotyczących zmiany parametrów wody, np. zmętnienia, zapachu, barwy.

3.0 SPRZĘT

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w OST „Wymagania ogólne” pkt 3.

3.2. Sprzęt do wykonania chodnika, parkingu, drogi z kostki kamiennej

Małe powierzchnie chodnika, parkingu, drogi z kostki brukowej wykonuje się ręcznie.

Jeśli powierzchnie są duże, a kostki brukowe mają jednolity kształt i kolor, można stosować mechaniczne urządzenia układające. Urządzenie składa się z wózka i chwytaka sterowanego hydraulicznie, służącego do przenoszenia z palety warstwy kostek na miejsce ich ułożenia.

Do zagęszczenia nawierzchni stosuje się wibratory płytowe z osłoną z tworzywa sztucznego.

4.0 TRANSPORT

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w ST. Do transportu używać sprzętu zaakceptowanego przez Inżyniera. Kostki granitowe można przewozić samochodami na paletach.

4.2. Transport materiałów

4.2.1. Transport kostek kamiennych

Kostki kamienne przewozi się dowolnymi środkami transportowymi.

Kostkę regularną i rzędową należy układać na podłodze obok siebie tak, aby wypełniła całą powierzchnię środka transportowego. Na tak ułożonej warstwie należy bezpośrednio układać następne warstwy.

Kostkę nieregularną przewozi się luźno usypaną. Ładowanie ręczne kostek regularnych i rzędowych powinno być wykonywane bez rzucania. Przy użyciu przenośników taśmowych, kostki regularne i rzędowe powinny być podawane i odbierane ręcznie.

Kostkę regularną i rzędową należy ustawiać w stosy. Kostkę nieregularną można składować w pryzmach.

Wysokość stosu lub pryzm nie powinna przekraczać 1 m.

4.2.2. Transport kruszywa

Kruszywo można przewozić dowolnymi środkami transportowymi w warunkach zabezpieczających je przed rozsypywaniem i zanieczyszczeniem.

5.0 WYKONANIE ROBÓT

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w ST.

5.1. Wykonanie robót

5.1.1. Przygotowanie podłoża

Przed wykonaniem nawierzchni należy wytyczyć kształtu projektowanej powierzchni oraz usunąć warstwy wierzchniej i wykonać korytowanie na głębokość zgodnie z dokumentacją projektową (w zależności od poziomu wód gruntowych, rodzaju gruntu oraz przewidywanych obciążeń). Dno wykopu należy oczyścić ze zbędnych kamieni, korzeni itp., następnie wytyczyć spadek (2-5%) i ubić. Opcjonalnie na ubity grunt można nałożyć warstwę odsączającą pomocniczą z piasku o frakcji do 5 mm.

5.1.2. Wykonanie podbudowy

Podbudowa jest warstwą najbardziej istotną bowiem odpowiada za przeniesienie obciążeń z warstwy wierzchniej. Jako podbudowę stosuje się tłuczeń, kliniec, mieszankę granitową, grubość tej warstwy również zależy od rodzaju gruntu oraz przewidywanych obciążeń. Jeśli alejka ma być wyłącznie dla ruchu pieszego a grunt rodzimy jest stabilny nie ma konieczności wykonywania podbudowy. Jeśli natomiast nawierzchnia ma służyć na podjazd do garażu zaleca się podbudowę np. z tłuczni. Jako materiał można zastosować również tłuczeń betonowy, który jest zdecydowanie najtańszym materiałem. Należy pamiętać jednak, iż grubość warstwy podbudowy musi bezwzględnie być równa w każdym miejscu wykopu. Po ułożeniu podbudowy należy ją zagęścić mechanicznie przy użyciu zagęszczarki.

Grubość i warstwy podbudowy dokładnie została określona w dokumentacji projektowej.

5.1.3. Warstwa podsypki

Podsypka piaskowo-cementowa jest warstwą, na której bezpośrednio układa się kostkę granitową.

Materiałem na tą warstwę jest piasek o uziarnieniu do 2 mm, żwirek lub tzw. miał granitowy (mieszanka) o frakcji do 5 mm. Grubość tej warstwy dla regularnej wymiarowej kostki to od 3-5 cm, natomiast dla nieregularnej kostki wynosi od 5-8 cm..

Gdy po układanych nawierzchniach będą poruszały się pojazdy mechaniczne lepszym sposobem na mocniejsze osadzenie kamienia daje mieszanka piasku i cementu w stosunku 1:10, tyczy się to w szczególności nieregularnej kostki granitowej. Najlepszy sposób na równe rozprowadzenie podsypki to użycie równej deski z wycięciami po bokach jako łąty, którą przesuwamy po wykonanych wcześniej obrzeżach lub po rurkach zatopionych w podsypce zgarniając nadmiar. Podsypki nigdy nie zagęszczamy, musi być ona luźna, aby zniwelować ewentualne różnice w wymiarach poszczególnych kostek czy też kawałków.

5.1.4. Układanie nawierzchni

Układanie zawsze zaczyna się od obrzeży, które osadza się tuż po wykorytowaniu i wytyczeniu spadków. Należy je osadzać na podsypce piaskowo-cementowej w stosunku 4:1 lub chudym betonem, pamiętając, aby obrzeże zawsze było o kilka mm niżej niż nawierzchnia z kostki. Unikniemy w ten sposób blokowania spływu wody. Kostkę granitową regularną układamy w łuki (dzwony) lub też równolegle, posuwając się dalej po ułożonych już fragmentach tak, aby nie niszczyć przygotowanej wcześniej warstwy podsypki. Nieregularną kostkę granitową układamy na nieco grubszej podsypce piaskowo-cementowej (jak zalecamy) lub też chudym betonem i dobijamy młotkiem brukarskim. Należy pilnować spadków powierzchni oraz również przy pomocy równej deski kontrolować czy poszczególne kostki lub kawałki nie wystają za bardzo, w przypadku stwierdzenia tego faktu należy dobić przy pomocy młotka. Po zakończeniu układania szczeliny (fugi) wypełniamy drobnym piaskiem, żwirkiem granitowym uzyskując warstwę przepuszczalną lub mieszaniną piaskowo-cementową w stosunku 3:1 (warstwa nieprzepuszczalna, ale jedną z zalet jest możliwość mycia np. karcherem) i ubijamy zagęszczarką, raz po raz zamiatając. Na koniec nawierzchnię zraszamy wodą.

5.1.5. Praktyczne porady:

- Nawierzchnię układamy na kilkanaście lat, nie należy oszczędzać tam gdzie to konieczne np. na podbudowie
- Jeśli grunt jest niestabilny lub nieprzepuszczalny (gliny, iły itd.) podbudowa, nawet z tłuczni betonowego jest konieczna
- Przy układaniu kostki na podsypce piaskowo-cementowej pamiętać o spadkach (3-5%) jest konieczne (woda nie spłynie poprzez fugi)
- Nieregularna kostka granitowa wg wielu opinii po ułożeniu jest ładniejsza, tańsza przy tych samych walorach praktycznych co wymiarowa kostka granitowa

6.0 KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne wymagania dotyczące kontroli jakości robót podano w ST.

6.2. Badanie przed przystąpieniem do robót

Przed przystąpieniem **do robót** Wykonawca powinien **sprawdzić materiały wg wymagań podanych w punkcie 2 niniejszego ST.**

6.3. Badanie w czasie robót

6.3.1. Sprawdzenie podłoża i podbudowy

Sprawdzenie przygotowanego podłoża polega na stwierdzeniu ich zgodności z SST.

6.3.2. Sprawdzenie podsypki

Sprawdzenie podsypki w zakresie grubości i wymaganych spadków poprzecznych i podłużnych polega na stwierdzeniu zgodności z zaleceniami Inżyniera. Dopuszczalne odchylenia w grubości podsypki nie mogą przekraczać ± 1 cm.

6.3.3. Sprawdzenie wykonania chodnika, parkingu, drogi

Sprawdzenie prawidłowości wykonania nawierzchni z betonowych kostek brukowych polega na stwierdzeniu zgodności wykonania z wymaganiami niniejszego SST:

- pomiarzenie szerokości spoin
- sprawdzenie prawidłowości ubijania (wibrowania)
- sprawdzenie prawidłowości wypełnienia spoin
- sprawdzenie, czy przyjęty deseń (wzór) i kolor **nawierzchni jest zachowany**

6.4. Sprawdzenie cech geometrycznych

Równość podłużna należy mierzyć łątą zgodnie z normą BN-68/8931-04. Nierówności nie powinny przekraczać 0,8 cm

Spadki poprzeczne muszą być zgodne z dokumentacją projektową z tolerancją $\pm 0,5\%$

Różnice pomiędzy rzędnymi wykonanej nawierzchni i rzędnymi projektowanymi nie powinny przekraczać ± 1 cm .

Szerokość nawierzchni nie może różnić się od projektowanej + 5 cm

Dopuszczalne odchyłki od projektowanej grubości podsypki nie powinny przekraczać ± 1 cm

6.5. Częstotliwość pomiarów

Sprawdzenie prawidłowości wykonania chodnika, parkingu, drogi polega na stwierdzeniu zgodności wykonania z przedmiarem robót oraz z punktem 6 niniejszego SST. Sprawdzenie konstrukcji chodnika, parkingu, drogi przeprowadzać należy w następujący sposób: na każde 200 m² chodnika, parkingu, drogi i w punktach charakterystycznych oraz wszędzie tam gdzie poleci Inżynier.

7.0 OBMIAR ROBÓT

Ogólne wymagania obmiaru robót podano w ST. Jednostką obmiarową jest [m²] wykonanego chodnika. Ilość wg przedmiaru robót.

8.0 ODBIÓR ROBÓT

8.1. Ogólne zasady odbioru

Ogólne zasady odbioru robót podano w SST. Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z przedmiarem robót, SST i wymaganiami Inżyniera, jeżeli wszystkie pomiary i badania zachowaniem tolerancji wg pkt 6 dały pozytywne wyniki.

8.2. Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu

Odbiorowi robót zanikających i ulegających zakryciu podlegają:

- przygotowanie podłoża
- wykonanie podbudowy
- wykonanie podsypki

9.0 PODSTAWA PŁATNOŚCI

Ogólne zasady płatności podano w SST. Cena jednostkowa 1m² nawierzchni z kostki brukowej obejmuje:

- prace pomiarowe
- oznakowanie robót
- wykonanie koryta
- profilowanie i zagęszczanie dna koryta
- wykonanie podbudowy
- dowieszenie kostki brukowej około 10% (pozostały materiał z odzysku)
- układanie kostki na podsypce piaskowej z odzysku i dowieszonej
- docięcie kostki wypełnienie spoin piaskiem
- wypełnienie spoin zaprawą cementowo-piaskową przy urządzeniach naziemnych uzbrojenia podziemnego
- niezbędne badania i pomiary
- uporządkowanie terenu robót

10.0 PRZEPISY ZWIĄZANE

PN-B-04111	Materiały kamienne. Oznaczenie ścieralności na tarczy Boehmego
BN-B-06250	Beton zwykły
BN-B-06712	Kruszywo mineralne do betonu zwykłego
BN-B-19701	Cement
PN-B-32250	Woda do betonów i zapraw
PN-B-11111	Kruszywo mineralne. Kruszywo naturalne do nawierzchni drogowych. Żwir i mieszanka.
PN-B-11113	Kruszywo mineralne. Kruszywo naturalne do nawierzchni drogowych. Piasek.
BN-80/6775-03/01	Prefabrykaty budowlane z betonu elementy nawierzchni dróg, ulic, parkingów i torowisk tramwajowych. Wspólne wymagania i badania.
BN-80/6775-03/03	J.w. Kostki chodnikowe
BN-68/8931-04	Drogi samochodowe, pomiar równości nawierzchni planografem i łat

IV.

SZCZEGÓŁOWA SPECYFIKACJA TECHNICZNA WYKONANIA I ODBIORU ROBÓT (SST)

D 05.03.01D Ustawienie opornika granitowego

KOD CPV 45233320-8

1.0 WSTĘP

1.1. Przedmiot SST

Przedmiotem niniejszej szczegółowej specyfikacji technicznej są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót związanych z remontem nawierzchni dróg, parkingów, chodników – ułożenie oporników granitowych.

1.2. Zakres stosowania SST

Szczegółowa specyfikacja techniczna jest stosowana jako dokument przetargowy i kontraktowy przy zleceniu i realizacji robót wymienionych w pkt 1.1.

1.3. Zakres robót objętych SST

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji dotyczą zasad prowadzenia robót związanych z ustawieniem oporników kamiennych:

- ustawienie oporników granitowych łupanych o wymiarach 12x20x100 cm na zaprawie cementowo-piaskowej 1:4, M20.

1.4. Określenia podstawowe

1.4.1. Krawężniki kamienne - belki kamienne ograniczające chodniki dla pieszych, pasy dzielące, wyspy kierujące oraz nawierzchnie drogowe.

1.4.2. Pozostałe określenia podstawowe są zgodne z obowiązującymi, odpowiednimi polskimi normami i z definicjami podanymi w ST „Wymagania ogólne” pkt 1.4.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w SST „Wymagania ogólne” pkt 1.5.

2.0 MATERIAŁY

2.1. Ogólne wymagania dotyczące materiałów

Ogólne wymagania dotyczące materiałów, ich pozyskiwania i składowania, podano w ST „Wymagania ogólne” pkt 2.

2.2. Stosowane materiały

Materiałami stosowanymi do wykonania krawężników kamiennych są:

- krawężniki odpowiadające wymaganiom BN-66/6775-01 [9],
- piasek na podsypkę,
- cement do podsypki cementowo-piaskowej i zaprawy,
- woda,
- oraz materiały do wykonania odpowiedniego rodzaju ław pod ustawienie krawężników,

2.3. Krawężniki i obrzeża kamienne - klasyfikacja

2.3.1. Typy

Należy zastosować krawężniki:

- U - uliczne,
- O - chodnikowe

2.3.2. Rodzaje

Należy zastosować typ krawężnika A.

2.3.3. Wielkości

W zależności od wymiaru wysokości krawężnika rozróżnia się następujące wielkości: obrzeże o wysokości 20 cm.

2.3.4. Klasy

Należy zastosować krawężniki klasa I,

Przykład oznaczenia krawężnika kamiennego ulicznego prostego (UP) rodzaju B, wielkości 35, klasy II: krawężnik UPB35II BN-66/6775-01 [9].

2.4. Krawężniki i obrzeża kamienne - wymagania techniczne

2.4.1. Cechy fizyczne i wytrzymałościowe

Materiałem do wyrobu krawężników są bloki kamienne ze skał magmowych, osadowych lub metamorficznych, klasy I i II wg BN-62/6716-04 [8] o cechach fizycznych i wytrzymałościowych określonych w tablicy 1.

Tablica 1. Cechy fizyczne i wytrzymałościowe krawężników i obrzeży kamiennych

Lp.	Cechy fizyczne i wytrzymałościowe	Klasa
		I
1	Wytrzymałość na ściskanie w stanie powietrzno-suchym, w kg/cm^2 , co najmniej	1200
2	Ścieralność na tarczy Boehmego, w cm, nie więcej niż	0,25
3	Wytrzymałość na uderzenia, ilość uderzeń, nie mniej niż	13
4	Nasiąkliwość wodą, w %, nie więcej niż	0,5
5	Odporność na zamrażanie, w cyklach	nie bada się

2.4.3. Wygląd zewnętrzny

W ocenie wyglądu zewnętrznego krawężników kamiennych - ulicznych, mostowych i drogowych, należy brać pod uwagę ustalenia normy BN-66/6775-01 [9].

2.5. Dopuszczalne wady i uszkodzenia

Dopuszczalne wady i uszkodzenia dla wszystkich typów krawężników i obrzeży kamiennych podaje tablica 5.

Tablica 5. Dopuszczalne wady i uszkodzenia

Rodzaj uszkodzeń	Typy krawężników					
		Uliczne		Mostowe	Drogowe	
		proste	łukowe		rodzaj „A”	rodzaj „B”
skrzywienie (wichrowatość powierzchni)	licowych	0,3 cm			0,5 cm	
	bocznych	nie sprawdza się				nie sprawdza się
	stykowych		0,2 cm		0,3 cm	
	spodu	nie sprawdza się				
wady obróbki powierzchni (wgnębienia i wypukłości)	licowych	dopuszcza się na długości 1 m danej powierzchni jedno wgnębienie wielkości do 5 cm^2 , nie głębsze niż 0,5 cm, nie wynikające z techniki wykonania faktury				nie sprawdza się
	bocznych	wgnębienie do 1,5 cm dopuszcza się bez ograniczeń. Wypukłość poza lico pasa obrobionego na powierzchni przedniej (od strony jezdni) niedopuszczalne. Na powierzchni tylnej (od strony chodnika) dopuszcza się wypukłości poza lico pasa obrobionego do 3 cm				
	stykowych	w obrębie pasa dłutowanego wgnębienia niedopuszczalne, pozostała część powierzchni nie podlega sprawdzeniu				

	spodu	nie sprawdza się	
szczyrby i uszkodzenia krawędzi i naroży	ilość w przeliczeniu na 1 m	3	5
	długość	0,5 cm	1 cm
	głębokość	0,3 cm	0,5 cm
odchyłki od kąta prostego	0,2 cm na długości powierzchni		0,3 cm na długości pow.
odchyłki w krzywiznie łuku	-	1,0 cm	-

2.6. Przechowywanie krawężników i obrzeży

Krawężniki, obrzeża mogą być przechowywane na składowiskach otwartych, posegregowane wg typów, rodzajów, odmian i wielkości.

Krawężniki, obrzeża uliczne, mostowe i drogowe typu „A” należy układać na powierzchniach spodu, w szeregu na podkładkach drewnianych.

Dopuszcza się składowanie krawężników, obrzeży prostych w kilku warstwach, przy zastosowaniu drewnianych podkładek pomiędzy poszczególnymi warstwami, przy czym suma wysokości warstw nie powinna przekraczać 1,2 m.

Krawężnik drogowy, obrzeży rodzaju „B” dozwala się układać w stosy, bez przekładek drewnianych, przy czym wysokość stosów nie powinna przekraczać 1,4 m.

2.7. Materiały na podsypkę i do zapraw

2.7.1. Piasek

Piasek na podsypkę cementowo-piaskową powinien odpowiadać wymaganiom PN-B-06712 [4], a do zaprawy cementowo-piaskowej PN-B-06711 [3].

2.7.2. Cement

Cement stosowany do zaprawy cementowej i do podsypki cementowo-piaskowej powinien być cementem portlandzkim klasy nie niższej niż „32,5” odpowiadający wymaganiom PN-B-19701 [6].

2.7.3. Woda

Woda powinna być odmiany „1” i odpowiadać wymaganiom PN-B-32250 [7].

2.8. Materiały na ławy i masa zalewowa

Masa zalewowa, do wypełnienia szczelin dylatacyjnych na gorąco, powinna odpowiadać wymaganiom BN-74/6771-04 [13] lub aprobaty technicznej.

3.0 SPRZĘT

3.1. Ogólne wymagania dotyczące sprzętu

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w ST „Wymagania ogólne” pkt 3.

3.2. Sprzęt do ustawiania krawężników

Roboty wykonuje się ręcznie przy zastosowaniu: betoniarek do wytwarzania zapraw oraz przygotowania podsypki cementowo-piaskowej, wibratorów płytowych do zagęszczania podsypki.

4.0 TRANSPORT

4.1. Ogólne wymagania dotyczące transportu

Ogólne wymagania dotyczące transportu podano w ST „Wymagania ogólne” pkt 4.

4.2. Transport krawężników

Krawężniki kamienne mogą być przewożone dowolnymi środkami transportowymi.

Krawężniki należy układać na podkładkach drewnianych, rzędami, długością w kierunku jazdy środka transportowego.

Krawężnik uliczny i mostowy oraz krawężnik drogowy rodzaju „A” może być przewożony tylko w jednej warstwie.

W celu zabezpieczenia powierzchni obrobionych przed bezpośrednim stykiem, należy je do transportu zabezpieczyć przekładkami splecionymi ze słomy lub wełny drzewnej, przy czym grubość tych przekładek nie powinna być mniejsza niż 5 cm.

Krawężniki drogowe rodzaju „B” można przewozić bez dodatkowego zabezpieczenia, układać w dwu lub więcej warstwach, nie wyżej jednak jak do wysokości ścian bocznych środka transportowego.

4.3. Transport pozostałych materiałów

Transport cementu i kruszyw do wykonania ław i na podsypkę powinien odpowiadać wymaganiom wg ST.

5.0 WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonania robót

Ogólne zasady wykonania robót podano w OST „Wymagania ogólne” pkt 5.

5.2. Wykonanie koryta pod ławy

Koryto pod ławy należy wykonywać zgodnie z PN-B-06050 [1].

Wymiary wykopu powinny odpowiadać wymiarom ławy w planie z uwzględnieniem w szerokości dna wykopu ew. konstrukcji szalunku.

Wskaźnik zagęszczenia dna wykonanego koryta pod ławę powinien wynosić co najmniej 0,97 według normalnej metody Proctora.

5.3. Wykonanie ław

Wykonanie ław powinno być zgodne z BN-64/8845-02 [16].

5.3.1. Ława betonowa

Ławy betonowe zwykle w gruntach spoistych wykonuje się bez szalowania, przy gruntach sypkich należy stosować szalowanie.

Ławy betonowe z oporem wykonuje się w szalowaniu. Beton rozścielony w szalowaniu lub bezpośrednio w korycie powinien być wyrównywany warstwami. Betonowanie ław należy wykonywać zgodnie z wymaganiami PN-B-06251 [3], przy czym należy stosować co 50 m szczeliny dylatacyjne wypełnione bitumiczną masą zalewową.

5.4. Ustawienie krawężników i obrzeży

5.4.1. Zasady ustawiania krawężników

Światło (odległość górnej powierzchni krawężnika od jezdni) powinno być zgodne z ustaleniami dokumentacji projektowej, a w przypadku braku takich ustaleń powinno wynosić od 10 do 12 cm, a w przypadkach wyjątkowych (np. ze względu na „wyrobienie” ścieku) może być zmniejszone do 6 cm lub zwiększone do 16 cm.

Zewnętrzna ściana krawężnika od strony chodnika powinna być po ustawieniu krawężnika obsypana piaskiem, żwirem, tłuczniem lub miejscowym gruntem przepuszczalnym, starannie ubitym.

Ustawienie krawężników powinno być zgodne z BN-64/8845-02 [16].

5.4.2. Ustawienie krawężników na ławie żwirowej lub tłuczniowej

Ustawianie krawężników na ławie żwirowej i tłuczniowej powinno być wykonywane na podsypce z piasku o grubości warstwy od 3 do 5 cm po zagęszczeniu.

5.4.3. Ustawienie krawężników na ławie betonowej

Ustawianie krawężników na ławie betonowej wykonuje się na podsypce z piasku lub na podsypce cementowo-piaskowej o grubości 3 do 5 cm po zagęszczeniu.

5.4.4. Wypełnianie spoin

Spoiny krawężników nie powinny przekraczać szerokości 1 cm. Spoiny należy wypełnić żwirem, piaskiem lub zaprawą cementowo-piaskową, przygotowaną w stosunku 1:2. Zalewanie spoin krawężników zaprawą cementowo-piaskową stosuje się wyłącznie do krawężników ustawionych na ławie betonowej.

– Spoiny krawężników przed zalaniem zaprawą należy oczyścić i zmyć wodą. Dla zabezpieczenia przed wpływami temperatury krawężniki ustawione na podsypce cementowo-piaskowej i o spoinach zalanych zaprawą należy zalewać co 50 m bitumiczną masą zalewową nad szczeliną dylatacyjną ławy.

6.0 KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

6.1. Ogólne zasady kontroli jakości robót

Ogólne zasady kontroli jakości robót podano w ST „Wymagania ogólne” pkt 6.

6.2. Badania przed przystąpieniem do robót

6.2.1. Badania krawężników

Przed przystąpieniem do robót Wykonawca powinien wykonać badania materiałów przeznaczonych do ustawienia krawężników kamiennych i przedstawić wyniki tych badań Inżynierowi do akceptacji.

6.2.1. Badania krawężników i obrzeży

Badania krawężników i obrzeży kamiennych obejmują:

- sprawdzenie cech zewnętrznych,
- badania laboratoryjne.

Sprawdzenie cech zewnętrznych obejmuje:

- sprawdzenie kształtu, wymiarów i wyglądu zewnętrznego,
- sprawdzenie wad i uszkodzeń.

Badanie laboratoryjne obejmuje:

- badanie nasiąkliwości wodą,
- badanie odporności na zamrażanie,
- badanie wytrzymałości na ściskanie,
- badanie ścieralności na tarczy Boehmego,
- badanie wytrzymałości na uderzenie.

Sprawdzenie cech zewnętrznych należy przeprowadzać przy każdorazowym odbiorze partii krawężników.

Badanie laboratoryjne należy przeprowadzać na polecenie Inżyniera na próbkach materiału kamiennego, z którego wykonano krawężniki, a w przypadkach spornych - na próbkach wyciętych z zakwestionowanych krawężników, zgodnie z wymaganiami tablicy 1.

W skład partii przeznaczonej do badań powinny wchodzić krawężniki jednakowego typu, klasy, rodzaju, odmiany i wielkości. Wielkość partii nie powinna przekraczać 400 sztuk.

W przypadku przedstawienia większej ilości krawężników, należy dostawę podzielić na partie składające się co najwyżej z 400 sztuk.

Pobieranie próbek materiału kamiennego należy przeprowadzać wg PN-B-06720 [5].

Sprawdzenie kształtu i wymiarów należy przeprowadzać poprzez oględziny zewnętrzne zgodnie z wymaganiami tablicy 2, 3 lub 4 oraz pomiar przy pomocy linii z podziałką milimetrową z dokładnością do 0,1 cm.

Sprawdzenie równości powierzchni obrobionych przeprowadzać należy przy pomocy linii metalowej, ustawionej wzdłuż krawędzi i po przekątnych sprawdzanej powierzchni oraz pomiar odchyleń z dokładnością do 0,1 cm, zgodnie z wymaganiami tablicy 2,3 lub 4.

Sprawdzenie krawędzi prostych przeprowadzać należy przy pomocy linii metalowej.

Sprawdzenie szczyb i uszkodzeń przeprowadzać należy poprzez oględziny zewnętrzne, policzenie ilości szczyb i uszkodzeń oraz pomiar ich wielkości z dokładnością do 0,1 cm, zgodnie z wymaganiami tablicy 5.

Sprawdzenie faktury powierzchni przeprowadza się wizualnie przez porównanie z wzorem.

Ocenę wyników sprawdzenia cech zewnętrznych oraz ocenę wyników badań laboratoryjnych należy przeprowadzić wg BN-66/6775-01 [9].

6.2.2. Badania pozostałych materiałów

Badania pozostałych materiałów stosowanych przy ustawieniu krawężników kamiennych powinny obejmować wszystkie właściwości, które zostały określone w normach podanych dla odpowiednich materiałów wg pkt 2.

6.3. Badania w czasie robót

W czasie robót należy sprawdzać:

- wykonanie koryta pod ławę,
- wykonanie ław,
- ustawienie krawężników i wypełnienie spoin,

7.0 OBMIAR ROBÓT

7.1. Ogólne zasady obmiaru robót

Ogólne zasady obmiaru robót podano w ST „Wymagania ogólne” pkt 7.

7.2. Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest m (metr) wykonanego krawężnika, obrzeża kamiennego.

8.0 ODBIÓR ROBÓT

8.1. Ogólne zasady odbioru robót

Ogólne zasady odbioru robót podano w ST „Wymagania ogólne” pkt 8.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, SST i wymaganiami Inżyniera, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji wg pkt 6 dały wyniki pozytywne.

8.2. Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu

Odbiorowi robót zanikających i ulegających zakryciu podlegają:

- wykonanie koryta pod ławę,
- wykonanie ławy,
- wykonanie podsypki.

9.0 PODSTAWA PŁATNOŚCI

9.1. Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w ST „Wymagania ogólne” pkt 9.

9.2. Cena jednostki obmiarowej

Cena wykonania 1 m krawężnika, obrzeża kamiennego obejmuje:

- prace pomiarowe i roboty przygotowawcze,
- dostarczenie materiałów na miejsce wbudowania,
- wykonanie wykopu pod ławę,
- wykonanie szalunku,
- wykonanie ławy,
- ustawienie krawężników na podsypce,
- wypełnienie spoin,
- zasypanie zewnętrznej ściany krawężnika gruntem i ubicie,
- przeprowadzenie badań i pomiarów wymaganych w specyfikacji technicznej.

10.0 PRZEPISY ZWIĄZANE

Normy

1.	PN-B-01080	Kamień dla budownictwa i drogownictwa. Klasyfikacja i zastosowanie
2.	PN-B-06050	Roboty ziemne budowlane
3.	PN-B-06711	Kruszywa mineralne. Piasek do zapraw budowlanych
4.	PN-B-06712	Kruszywa mineralne do betonu zwykłego
5.	PN-B-06720	Pobieranie próbek materiałów kamiennych
6.	PN-B-19701	Cement. Cement powszechnego użytku. Skład, wymagania i ocena zgodności
7.	PN-B-32250	Materiały budowlane. Woda do betonów i zapraw
8.	BN-62/6716-04	Kamień dla budownictwa i drogownictwa. Bloki surowe
9.	BN-66/6775-01	Elementy kamienne. Krawężniki uliczne, mostowe i drogowe